

Cuprins

Istoria abandonată	9
Adio, Ada Kaleh	11
Semn de belșug	13
Raul binefăcătorul	15
Clauzele contractului	18
Ceasul de buzunar	20
Mirosul de la plecare	22
Apa și legionarii	24
Steaua din frunte	26
Alsacienii judecătorului	28
Pistolul	30
Croitoreasa de lux	32
Cînd a căzut Parisul	34
Sharia și imamul	36
Curcanii lui Tefik	38
Defilarea	40
Vestitorii Apocalipsei	42
Poștașul din sertar	44
Trenul special	46
Interogatoriul	48
Duelul	50
Buick de holtei	53
Dom' Caludi	56
Apții și dezertorii	58
Neli și artistul	60
Marea convalescență	62
Potcovarul Bazil	65
Bairam Ramadan	68
Copiii	70

Zizi și Radie	72
Costică Observatorul Astronomic	74
Cumetria tocmai cînd	76
Inspecția	78
Vin de Dealul Marc	81
„La război, copii !”	83
Modista și feminismul	85
Noua ordine	87
Norocul lui Fănică	89
Orient Express	91
Grigori	93
Logodnica locotenentului	95
Costumul de cangăr	97
Leuțu lui Neli	99
Anestezie locală	101
Vila și vinul	104
Pariu pe moarte	107
Martirul Paulică	110
Nașa	113
Răpirea	116
Onoarea și civilia	119
Trandafirul Profetului	122
Amorașii din tavan	125
Trenul de ora opt	128
Botezul	130
Prietenii lui Caludi	133
Apartamentul din București	135
Noaptea proclamației	138
Accidentul	141
Internatul	144
Ochi fumurii	146
Captură de război	149
Cafeaua lui Sarchis	151
Femeia cu voal	153
Invitația expertului	156
Prasceai, prasceai !	158
A doua țuică	160
Un semn de adio	163

Locuri rezervate	166
Arabica de război	169
Micul dejun	172
Austeritate	174
Dimineață senină	176
Nostalgia	179
Scrisoarea primarului	182
Vis în doi	185
Poporul ales a doua oară	187
Semnătura	190
Un pocher pe rusește	192
Dans pe linia moartă	195
Pacea la o ciorbă de burtă	198
Fluturașii	201
Falimentul lui Cezărel	203
Fericitul Ionică	206
Doliu la discreție	209
Promisiunea	212
Schimbarea la față	215
Libertate cu papion	218
Sabia și Lea	221
Isaia dănțuiește din nou	224
7 la 5	227
Fănică și Mareșalul	230
Soarele Chiruței	233
Calcan prăjit și vin acrișor	236
Balul de primăvară	239
Oglinzile și scaunul	242
Noaptea judecătorului	246
Șapte ani de ghinion cu suspendare	249
Sfârșitul și începutul	252
Lumea nouă	255
Kadish de negustor	258
Treburi țigănești	261
Scipion, trenul, Lea	263
Orașul de atunci și cel de apoi	266

Semn de belșug

Parcă numai cârciumi ar fi avut Fănică pînă atunci, așa îi dobzea pe chelneri și le spunea bucătăreselor ce să gătească! Coana Virginica amuțise de admirație. Încă nu-i venea să creadă că restaurantul gării din Medgidia era al lor. Fusese ca un vârtej. În ziua cînd cîștigase licitația, Fănică dăduse un banchet cu șampanie, bașca șperțuri grase și licitația „propriu-zisă”. Se ambiționase domnul Stelian, cel care ținea restaurantul, pînă a început Fănică să rîdă spre el, cum făcea la pocher. Se duseseră pămîntul din baltă, casa, *juma* din brutărie și pentru restaurant nu cumpăraseră nici măcar o lingură. Înainte de banchet Fănică îi trimisese o telegramă lui Pascu, băcanul din Fetești și se pusese pe băut. Domnul Stelian, ciocnise un pahar cu el și dăduse să plece: „De-aia am făcut noi România Mare, băi țărane, ca s-o luați voi!”. Fănică îl luase de braț. Cu cît voia să vîndă mobilierul restaurantului? Să știe că-i dă foc și nu i-l vinde lui! zice domnul Stelian. „Ți-l cumpăr eu, nene Steliene, și-i dăm foc împreună! Eu aduc mese și scaune de la București!” Cu asta îl înmuiase cît să-i cumpere sifoanele și tejgheaua de tablă zincată, care era comandă specială și avea și trăgător de bere. Cînd au ajuns ei a treia zi la Medgidia, meșterii tocmiți de Pascu începuseră să fățuiască restaurantul, să arate mai ca la București și între clasa întîi și clasa a doua să nu fie decît deosebirea de preț, plus la clasa întîi, cîteva dichisuri, să vină aici și lumea bună din oraș, să discute la un pahar. Și pe peron, la trenurile care opreau doar cît să ia locomotivele apă, băieți cu covrigi, turtă dulce și limonadă. Printre meseriași se fițuia omul cel mai bine plătit dintre ei, care nu făcea nimic. Era, lasă-l în pace,

Virginio, domnul Seruzi arhitectul, care i-a pus să strice ferestrele, ca să le lărgească. Fănică nu se băga peste el, o singură dată i-a spus că el nu voia să facă aici chiar un restaurant de lux. Italianul l-a amenințat că-l lasă baltă, încît ca să-l îmbuneze Fănică l-a învățat cîteva secrete ale pocherului. Impresionat, domnul Seruzi, cartofor ghinionist, i-a împins de la spate pe meșteri și, în acciași bani, i-a pus să înrămeze în pereți oglinzile care aveau să facă din restaurantul gării cel mai mare local din Medgidia. Cu o săptămînă înainte de redeschidere, Fănică se dusec la Constanța, după chelneri și o bucătăreasă. Într-o cîrciumă din port l-a descoperit pe Ionică, cel care îi servise sub numele de Jacques pe călătorii din Orient Express pînă s-a plîns de el o franțuzoaică că îi făcuse o propunere incalificabilă. Ionică a acceptat să lucreze cîteva luni în restaurantul lui, dar cu condiția ca el să-i aleagă pe ceilalți chelneri. Iar în ziua de dinaintea inaugurării i-a spus patronului care erau regulile de pe Orient Express, ca să știe și el ce să ceară personalului. Bucătăreasa era o ardeleană rotunjoară care gătea dumnezeiește, cînd nu se îmbăta crișă. Inaugurarea ar fi trebuit să fie pe 9 noiembrie, dar coana Victorița nu fusese de acord. Fănică, 9 e cu ghinion. Pregătiseră mesele, puseseră sticlele de vin și de șampanie pe rafturile din spatele tejghelei și se culcaseră pe saltele în camera din spate împreună cu chelnerii și cu bucătăreasa. La 3 noaptea bucătăreasa a început să țipe că se mișcă pămîntul. Iar în restaurant au început să explodeze sticlele de șampanie. Fănică a sărit din somn și a tras-o năuc pe Virginica de mîna în restaurant. Căzuseră sticlele de pe rafturi, iar una dintre oglinzile de pe pereți se făcuse țandări. „Mă omule, ne-a lovit Dumnezeu că deschidem cîrciumă!”; „Fugi, fă, de-aici. Țsta e semn de belșug!” De dimineață, telegraful gării anunța că la București se prăbușise hotelul Carlton.

Raul binefăcătorul

Slujba nu putea începe. Din curtea bisericii se auzea o tot mai necuviincioasă zarvă. Cine nu încăpuse înăuntru, și erau mulți, protesta și cerea ca defunctul să fie scos în curte. Cei care își găsiseră loc în biserică încă de dimineață începuseră să se împotrivească. Slujba trebuia ținută înăuntru, nu în curte. Cei trei preoți care veniseră să slujească la capătul lui Raul Barbălată dădeau din colț în colț. După slujbă urmau discursurile și un marș pios al legionarilor pînă la cimitir. Se uitau la domnul Caludi episcopul, care aștepta în strană alături de soția sa. Episcopul stătea cu ochii în gol. Primarul nu zicea nici el nimic. Domnul Stelian, șeful legionarilor, care venise fără doamna lui, le-a făcut semn preoților să țină slujba în curte. Apoi a ordonat, răsunător: „Zece camarazi la catafalc!”. Îmbrăcați în cămășile lor verzi, camarazii și-au făcut loc prin mulțime. Patru dintre ei au luat sicriul pe umeri, iar ceilalți șase au pornit cu catafalcul spre ieșire. În fruntea lor, Stelian le făcea cărare numai din priviri, deși protestele șoptite nu încetaseră.

Cînd el a apărut în ușa bisericii, urmat de camarazii cu sicriul pe umeri și de cei care duceau catafalcul, în curte s-a auzit un vuiet de mulțumire.

Profesorul Raul Barbălată era de mulți ani primarul spiritual și edecul cultural al orașului. Singurii care-i puteau aprecia erudiția erau preotul bisericii ortodoxe, imamul, profesorul Tase și librarul. După un doctorat *summa cum laude* la Sorbona, Raul se întorsese în oraș, în loc să se stabilească la București, cum făcuseră ceilalți fii sclipitori ai Medgidiei. Colabora cu articole și poezii la *Gîndirea*

domnului Nichifor Crainic, citise în cenaclul domnului Lovinescu și fusese apreciat, dar socotise, dintr-un tineresc elan, că misiunea lui era să ridice orașul în care se născuse la rangul de capitală spirituală a Dobrogei. Ținea conferințe la Constanța și la Tulcea și se ducea în Cadrilater să înteească șovăielnică flacăra a românismului. Asociația lui culturală „Cugetul Dobrogei” avea filiale chiar și la Cernavodă și la Babadag, localități mărunte, unde se ducea măcar o dată pe an la șezători cu intelectualii. Refuzase să intre în vreun partid și, când Nicolae Iorga îl invitase la București să-l cunoască și-i oferise prefectura județului, îi mulțumise onorat, dar nu se simțea în stare să învingă, domnule prim-ministru, corupția din administrație și nu era dispus să intre în rîndurile corupților. Atunci fusese marele lui moment. Doi ani mai târziu, cei mai mulți dintre membrii filialelor asociației sale culturale îmbrăcaseră cămașa verde a legionarilor și își consumau energiile spirituale în marșuri și în tabere de muncă în folosul comunității și al popularității Căpitanului. Barbălată nu-i urmasc, deși prietenul lui, Caraeni, îi transmisese oferta personală a Căpitanului de a li se alătura. Raul înțelegea nerăbdarea și nemulțumirile tinerilor din asociația lui, care vedeau în politică drumul cel mai scurt între aspirațiunile lor personale și săltarea mai iute a județului. Dar dacă el n-avea încredere în căile politicii, ce era să facă? Înființase „Cugetul Dobrogei” cu gândul că intelectualii și tinerii studioși care se formau și care puteau face parte din orice partid voiau ei vor găsi astfel o cale de a-și pune mințile laolaltă pentru propășirea județului. Barbălată nu era mason, cum credeau mulți din oraș. Nu era nici socialist mascat, cum spuneau legionarii, pentru a-i scoate cu desăvârșire de sub influența lui pe membrii asociației. Era în schimb convins că în Dobrogea și în țară era nevoie ca oamenii cu idei să discute și să se înțeleagă, pe deasupra politicii, asupra viitorului de urmat. După părerea lui Raul nu mai era timp de pierdut. Cu o săptămână înainte începuse un turneu prin filialele asociației, cu un automobil închiriat. Cei câțiva fideli care-i rămăseseră la Tulcea îl întrebaseră dacă n-ar fi fost mai bine să

meargă și el împreună cu legionarii. Barbălată nici să n-audă: acești tineri nu-i făceau o impresie bună! Deși începuse să se întunece, s-a urcat în automobil și a pornit spre Medgidia. Soarta l-a ajuns cu vreo doi kilometri înainte de intrarea în oraș. Mașina a intrat în șanț și s-a răsturnat. Șoferul, care a recunoscut că adormise la volan, a scăpat cu câteva julituri și cu obrazul tăiat de geamul parbrizului. Lui Barbălată i s-a răsucit fața la ceafă, altfel era neatins, că stătea în spate.

După ce s-a încheiat slujba, domnul Stelian a ținut un discurs despre binefăcătorul spiritual al orașului. Dacă n-ar fi fost acest accident nedrept, marele nostru concitadin ar fi acceptat să fie îndrumătorul de suflet al singurei mișcări care voia o Românie ca soarele sfânt de pe cer! În timp ce-l asculta, judecătorul de instrucție l-a întrebat în șoaptă pe șeful de post Pomenea dacă nu cumva șoferul automobilului era legionar. Polițistul a dat din cap că da. Când s-au terminat discursurile și dricul orașului a fost tras în curte, camarazii au deshămat caii și au trecut în locul lor, ajutați din spate de alții care împingeau dricul spre cimitir. Și toți cântau „Sfântă tinerețe legionară”.

Clauzele contractului

A doua zi după ce a deschis restaurantul, Fănică s-a dus la plimbare pe jos, prin oraș. Era după-amiază, frig și plouase. Pe strada principală, cam pustiu. Polițistul Pomenea care își făcea rondul, niște cîini, un căruțaș cu lemne, cîțiva copii care se întorceau de la școală și un bărbat în costum de vînător, într-o birjă. Hotelul Traian, prăvălii mici, o farmacie, două brutării la cîteva sute de metri distanță una de cealaltă, primăria, sala de baluri și de întruniri a orașului, două cîrciumi, judecătoria, un atelier fotografic, încă un hotel, geamia, iar printre ele case și mai așa și mai pe dincolo. În deal, cartierul turcilor, cu case fără ferestre la stradă. Tot în deal, singuratic, un imobil lung, „la Chelu”, iar în vale barăcile regimentului de infanterie. Fănică aflase dinainte de a veni în oraș și de casa vagon de pe deal și de regiment. „La Chelu” funcționa un bordel cu două compartimente. Unul pentru ofițeri, cu intrarea prin spate, iar celălalt pentru soldați, prin față. În această primă expediție a lui în Medgidia, Fănică voia să găsească o casă cu chirie ieftină pentru el și ai lui, cu tot cu chelneri și bucătărese. Ochise una de lîngă gară, dar domnul Tudorică, șeful gării, îi spusese să-și ia gîndul de la ea. Proprietăreasa era o nebună. Casa era nelocuită de mulți ani, totuși n-avea ferestrele sparte și nici ușile forțate. Aici fusese sediul primului comandant al regimentului și al ofițerimii exilate în acest nenorocit tîrg turcesc, după Războiul de Independență. Nu mai știa nimeni cum și de cine fusese ridicată casa, dar moștenitoarea ei avea aproape același nume ca al maiorului Scipion, actualul comandant al regimentului, o chema Scipione. Toți cei care încercaseră să închirieze